

سیاست، ثروت، قدرت و عواملی از این دست را شاید بتوان از علت‌های دگرگونی واقعیت موضوعات از اصلشان دانست! این دگرگونی‌ها صرفاً محدود در ورطه‌ی تحریف مکتوبات تاریخی و نقل‌های سینه‌به‌سینه و آموزه‌های فرهنگی یا دینی و غیره نماندند و پایشان به دنیای عکاسی که رسالت بزرگش را ثبت واقعیت می‌دانیم نیز باز شد. بشر حتی از نعمت دستیابی به تکنولوژی نیز در جهت رسیدن به امیال خوب و بدش استفاده کرد و از هیچ تلاشی برای سوق دادن افکار عمومی در جهت آنچه خود می‌خواهد برای اشباع حس قدرت‌طلبی، رفاه‌طلبی، سیاست‌طلبی و ثروت‌طلبی‌اش فروگذار نکرد، فتاوری ثبت و ویرایش تصاویر نیز در یک قرن اخیر توانستند جدای از تمام مزایایشان برای بشر تبدیل به یکی از آلات دست‌مورد استفاده وی در جهت دستیابی به این خواسته‌ها گردند.

عکاسان خبری‌ای که در جریان جنگ ۳۳ روزه در بیروت پایتخت کشور لبنان مشغول به کار بودند شاید بتوان گفت کمی تلاش‌های سخت‌تری در برابر دیگر عکاسان خبری آن زمان نسبت به انتقال وحشت حاصل از جنگ از ورای عکاسی داشتند. در تابستان ۲۰۰۶ یکی از عکاسان محلی لبنان بانام عدنان حاج، تغییراتی را در دو نمونه عکس از مجموعه عکس‌های ثبت‌شده خویش در خلال جنگ لبنان ایجاد کرد، او از نرم‌افزار کامپیوتری جهت تیره‌تر کردن و برجسته‌تر کردن دود بر خواسته از یک ساختمان بمب‌گذاری شده در یکی از عکس‌هایش، کمک گرفت و در دیگری چند شیء را در زیر و پشت یک جنگنده‌ی F-۱۶ قرارداد تا طوری به نظر رسد که این جت جنگنده چند موشک پرتاب کرده است اما در واقعیت این جت هیچ موشکی پرتاب نکرده و تنها کمی شعله از آن دیده می‌شد. سپس او هر دو تصویر را به سرویس‌های خبرگزاری‌ای چون رویترز ارسال کرد.

متأسفانه تغییرات و یا همان ویرایشات اعمال شده بر روی تصاویر توسط عکاس از نگاه تیزبینانه برخی از خوانندگان پنهان نماندند و بسیار سریع خود را نشان دادند، بسیاری از وبلاگ‌نویسان اینترنتی به سرنخ‌هایی اشاره کردند که در آن ساختمان‌هایی که دو بار در همان تصویر ظاهر شده بودند را با سایه‌های متناقض و مسیرهای بخار یکسان در پشت موشک‌ها نشان می‌دادند. در عرض چند ساعت سرویس‌های خبرگزاری انتشار این تصاویر را متوقف نموده و عکاس آن را رد کردند؛ و متعاقباً بیانیهای را مبنی بر غیراخلاقی بودن عمل فرد جاعل و جا نداشتن وی در هیچ تجارت خبری دیگری منتشر کردند. عدنان حاج، در گفتگو با بی بی سی، اتهام دستکاری در عکس‌های خود را رد کرد. وی گفت که او فقط سعی کرده است که گردوغبار ناشی از حملات هوایی را در یکی از عکس‌هایش تصحیح کند.

اما با همه این‌ها این اتفاقات به‌طور منظم مکرراً در اقصی نقاط دنیا رخ می‌دهد، اخیراً برخی از سرویس‌های خبری آمریکا نیز گرفتار انتشار تصاویر دستکاری‌شده‌ی این‌چنینی از کارگران خط لوله در آلاسکا شدند؛ و یا دستکاری عکس‌هایی که در خلال جنگ ۲۰۰۳ در عراق گرفته شده بودند.

روزنامه نیمه‌دولتی الاهرام مصر نیز در سال ۲۰۱۰ اقدام به مونتاژ و انتشار تصویری از حسنی مبارک رئیس‌جمهور وقت آن زمان در مذاکرات خاورمیانه در نیویورک کرد، این تصویر، حسنی مبارک را جلوتر از رهبران کشورهایی که بیش از وی از اهمیت سیاسی و بین‌المللی برخوردار بودند، در حال حرکت نشان می‌داد اما واقعیت اصل تصویر این بود که او در پشت سر آن گروه در حال حرکت بود.

تصویری از تجمع هواداران حزب عدالت و توسعه در ترکیه منتشر شد که مخالفان دولت رجب طیب اردوغان با انتشار این تصویر در شبکه‌های اجتماعی وی را به جعل تصاویر برای محبوب نشان دادن خود در رسانه‌ها متهم کرده‌اند. در این تصویر نقاطی که با دایره‌های هم‌رنگ نشان داده شده، صحنه‌های بازسازی شده و تکراری است. برخی از چهره‌ها در چندین مکان در جمعیت در یک‌زمان ظاهر شدند.

این اتفاقات صرفاً مختص پیشرفت فناوری در قرن ۲۱ نیست و چنین تغییراتی در برخی تصاویر منتشر شده در یک قرن اخیر نیز دیده می‌شوند! اینکه چگونه برخی تصاویر جهت ارائه خدمات سیاسی باب طبع سیاستمداران و یا مخالفان آن‌ها در جهت گمراه کردن افکار عمومی دستخوش تغییر می‌شوند.

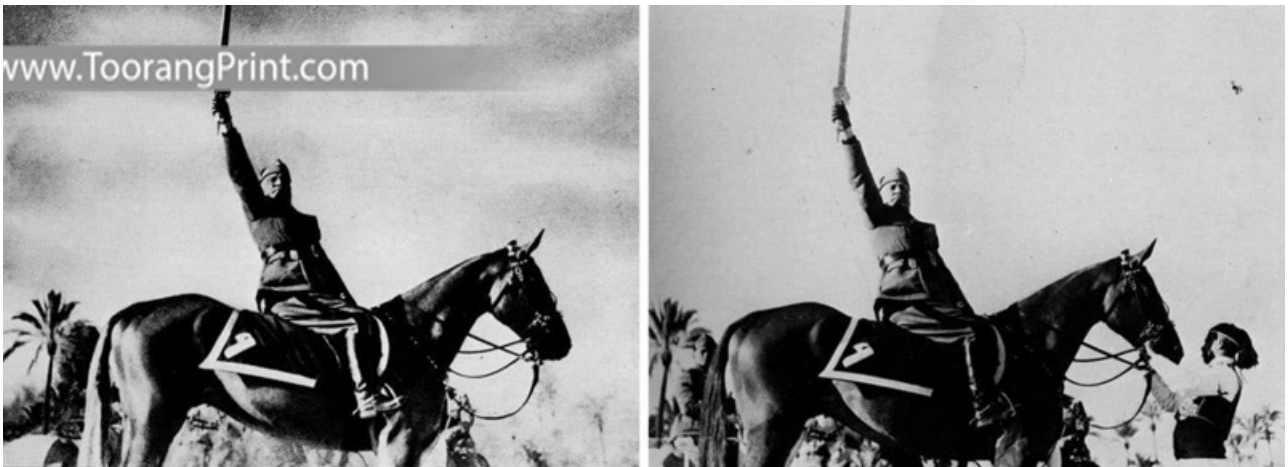
به‌طور مثال در سال ۱۹۲۰ تصویری از ولادیمیر لنین رهبر انقلاب روسیه در حالی که سربازان ارتش سرخ را که آماده عزیمت به سوی جبهه لهستان و رویارویی با سربازان جوزف پیلدوسکی هستند را تشویق می‌کند منتشر شد، تصاویر لئو تروتسکی و لئو کامونوف انقلابیونی که بعدها مورد غضب استالین قرار گرفتند، از عکس حذف شده‌اند. این دو مرد که از سوی لنین رقیبان قدرتش شمرده می‌شدند حذف شده و مشارکتشان در انقلاب تا اندازه زیادی از سوابق تاریخی پاک شد. با این حال این عکس با دو مرد حاضر در آن به‌طور گسترده در دهه ۱۹۲۰ چاپ شد و در دوران شوروی سابق حتی در دوران گورباچف بازسازی شد. استالین بعدها تصویری را با حضور خود منتشر کرد تا نشان دهد جانشین قانونی لنین است.

استالین مشهور به این عادت است که دشمنان خود را از عکس‌های خود پاک می‌کرده است. در عکسی که در سال ۱۹۳۰ از وی ثبت شده کمپرسی که در سمت چپ استالین قرار گرفته به همین علت از عکس حذف شده است.

موسولینی در سال ۱۹۴۲ در تصویری ثبت شده از خویش در حالی که سوار بر اسب بود، فردی را که اسب را نگه داشته بود از تصویر حذف کرد تا به خود وجهه‌ای حماسی‌تر و قهرمانانه‌تر ببخشد.

در سال ۱۹۳۳ عکسی در انگلیس و آمریکا دست به دست می‌شد. شایع شده بود که این عکس مربوط به هیتلر در دوران کودکی اش است ولی در واقع این عکس حاصل دستکاری عکس یک کودک دوساله زیبا به نام «جان می وارن» بود.

دوازده آوریل ۱۹۶۱، یک تیم روسی از فضانوردان به رهبری یوری گاگارین، اولین سفر را به مدار زمین در ۱۰۸ دقیقه تجربه کردند. گریگوری نلیووف از عکس دسته‌جمعی که بعد از سفر از این تیم گرفته شد نهایتاً حذف شد. وی به دلیل سوء رفتار از این برنامه اخراج شد.

واقعیت ناسف بار این است که در اکثر موارد تغییر این تصاویر تلاش‌هایی کاملاً جدی برای گمراه کردن افکار عمومی بوده است. باید گفت تمام این تلاش‌ها فقط موجب تضعیف اعتماد جامعه به واقعیت عکس‌ها و خبرها شده‌اند.

